

Svensk författningssamling

Lag om ändring i lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

SFS 2020:65

Publicerad
den 3 mars 2020

Utfärdad den 27 februari 2020

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål

dels att 1 kap. 2 § och 2 kap. 1, 2 och 4 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 4 kap. 28 c–28 h §§, och närmast före 4 kap. 28 c och 28 e–28 h §§ nya rubriker av följande lydelse.

1 kap

2 §² Rättslig hjälp enligt denna lag omfattar följande åtgärder:

1. förhör i samband med förundersökning i brottmål,
2. bevisupptagning vid domstol,
3. telefonförhör,
4. förhör genom videokonferens,
5. kvarstad, beslag samt husrannsakan och andra åtgärder som avses i 28 kap. rättegångsbalken,
6. hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation,
7. hemlig kameraövervakning,
8. hemlig rumsavlyssning,
9. hemlig dataavläsning,
10. tekniskt bistånd med hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig dataavläsning enligt 2 § första stycket 1 och 2 lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning,
11. tillstånd till gränsöverskridande hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig dataavläsning enligt 2 § första stycket 1 och 2 lagen om hemlig dataavläsning,
12. överförande av frihetsberövade för förhör m.m., och
13. rättsmedicinsk undersökning av en avliden person.

Lagen hindrar inte att hjälp lämnas med någon annan åtgärd än sådan som anges i första stycket om det kan ske utan tvångsmedel eller annan tvångsåtgärd.

I fråga om överlämnande, utlämning och delgivning finns särskilda bestämmelser. Det finns också särskilda bestämmelser om rättslig hjälp i brottmål åt vissa internationella organ.

¹ Prop. 2019/20:64, bet. 2019/20:JuU19, rskr. 2019/20:170.

² Senaste lydelse 2012:284.

2 kap.

1 §³ Rättslig hjälp som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–9 och 13 ska lämnas under de förutsättningar som gäller för en motsvarande åtgärd under en svensk förundersökning eller rättegång enligt rättegångsbalken eller annan lag eller författning och enligt de särskilda bestämmelserna i denna lag.

Rättslig hjälp som avses i 1 kap. 2 § första stycket 10–12 lämnas enligt de särskilda bestämmelserna i denna lag.

I 5 kap. 2 § finns bestämmelser om att den rättsliga hjälpen får förenas med villkor i vissa fall.

2 §⁴ Rättslig hjälp som avses i 1 kap. 2 § första stycket 1–4, 10 och 12 får lämnas även om den gärning som ansökan avser inte motsvarar ett brott enligt svensk lag. Rättslig hjälp som avses i 1 kap. 2 § första stycket 5–9, 11 och 13 får endast lämnas om den gärning som ansökan avser motsvarar ett brott enligt svensk lag (dubbel straffbarhet), om inte annat följer av 4 kap. 20 § beträffande husrannsakan och beslag.

4 §⁵ En ansökan om rättslig hjälp i Sverige enligt denna lag bör innehålla

- uppgift om den utländska domstol eller myndighet som handlägger ärendet,

- en beskrivning av det rättsliga förfarande som pågår,

- uppgift om den aktuella gärningen, tid och plats för den, samt uppgift om de bestämmelser som är tillämpliga i den ansökande staten,

- uppgift om vilken åtgärd som begärs och, i förekommande fall, i vilken egenskap en person ska höras,

- namn på och adress till de personer som är aktuella i ärendet.

I 4 kap. 8, 11, 14, 24 a, 25, 25 b, 25 c, 26 a, 28 c, 29 och 29 a §§ finns särskilda bestämmelser om vad en ansökan ytterligare ska innehålla vid vissa slag av åtgärder.

Om ärendet är brådskande eller om verkställigheten önskas inom en viss tidsfrist, ska detta anges och motiveras.

En ansökan om rättslig hjälp ska göras skriftligen genom post, bud eller telefax. Den får även, efter överenskommelse i det enskilda fallet, över-sändas på annat sätt.

4 kap.**Hemlig dataavläsning***Rättslig hjälp i Sverige med hemlig dataavläsning*

28 c § En ansökan om hemlig dataavläsning i Sverige handläggs av åklagare. Av ansökan ska det framgå under vilken tid åtgärden önskas och sådana uppgifter som behövs för att åtgärden ska kunna genomföras. Åklagaren ska genast pröva om det finns förutsättningar för åtgärden och i sådant fall ansöka om rättens tillstånd till åtgärden eller, när det får ske enligt 17 § lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning, själv besluta om åtgärden.

Upptagningar och uppteckningar behöver inte granskas enligt vad som följer av 28 § första stycket lagen om hemlig dataavläsning.

³ Senaste lydelse 2007:982.

⁴ Senaste lydelse 2007:982.

⁵ Senaste lydelse 2013:836.

Om åklagaren har fattat beslut enligt första stycket, ska återredovisning enligt 2 kap. 17 § ske först sedan rätten fattat beslut om hemlig dataavläsning. Upptagningar och uppteckningar får bevaras efter det att ärendet om rättslig hjälp har avslutats och återredovisning skett enligt 2 kap. 17 § endast om det är tillåtet enligt vad som följer av 28 § första stycket lagen om hemlig dataavläsning.

I fråga om underrättelse till en enskild enligt vad som följer av 28 § andra stycket lagen om hemlig dataavläsning ska bestämmelserna i 25 § tredje stycket tillämpas.

28 d Om en ansökan avser hemlig dataavläsning enligt 2 § första stycket 1 och 2 lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning får rättens beslut enligt 28 c § att tillåta hemlig dataavläsning verkställas med tillämpning av 25 a §.

Tekniskt bistånd i Sverige med hemlig dataavläsning

28 e § Tekniskt bistånd med hemlig dataavläsning enligt 2 § första stycket 1 och 2 lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning i form av omedelbar överföring av meddelanden eller uppgifter om meddelanden får lämnas i Sverige enligt de förutsättningar som gäller enligt 25 b § andra, tredje och femte styckena. Vid hemlig dataavläsning i en annan stat än den som ansökt om tekniskt bistånd ska ett tillstånd enligt 28 f § ha lämnats.

Ansökan ska prövas av åklagare. För beslutet om tekniskt bistånd tillämpas 1 §, 18 § första stycket 1–3 och tredje stycket och 20 § andra stycket lagen om hemlig dataavläsning.

Tillstånd från Sverige till gränsöverskridande hemlig dataavläsning

28 f § Om ansökan avser tillstånd till gränsöverskridande hemlig dataavläsning enligt 2 § första stycket 1 och 2 lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning tillämpas det som gäller för hemlig avlyssning och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation enligt 26 a § första och andra styckena och 26 b §. De förutsättningar som gäller enligt 1–6, 11, 14 och 18 §§ lagen om hemlig dataavläsning tillämpas vid tillståndsprövningen. Rätten ska även tillämpa motsvarande förfarande som anges i 16 § den lagen. Tingsrättens beslut får inte överklagas.

Rättslig hjälp och tekniskt bistånd i utlandet med hemlig dataavläsning

28 g § Vid rättslig hjälp och tekniskt bistånd med hemlig dataavläsning i en annan stat tillämpas 26 §.

Tekniskt bistånd får endast avse hemlig dataavläsning enligt 2 § första stycket 1 och 2 lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning.

Om en underrättelse ska lämnas till en enskild tillämpas 28 § andra stycket lagen om hemlig dataavläsning.

Tillstånd från en annan stat till gränsöverskridande hemlig dataavläsning

28 h § När ett tillstånd till hemlig dataavläsning enligt 2 § första stycket 1 och 2 lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning beslutats i en brottsutredning i Sverige och avläsningen eller upptagningen kommer att göras i en annan medlemsstat i Europeiska unionen, Island eller Norge utan hjälp från den andra staten, tillämpas 26 c §.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2020.

På regeringens vägnar

MIKAEL DAMBERG

Ulf Wallentheim
(Justitiedepartementet)